

Gdansk-gulfen

–Vi fant himmelen – og dro til Hel

Ta en dæsj av Skagens sjarmerende landsystemning, fyll på med Middelhavets hvite strender og topp med en dose hektisk uteliv à la Barcelona. Hvem hadde trodd at de polske tvillingbyene Gdansk og Sopot gjemte på slike hemmeligheter?

Tekst: Anne-Lise Aakervik • Foto: Richard Hauglin

>>

Gdansk

– Skål! Vi står midt ute på den polske landsbygda, sør for Gdansk. Det lukter nysådde jorder og spirende gress. Jeg kjenner gliset bryte frem, og vi skåler i polsk musserende idet skumringen smyer seg inn på oss. Jeg har nettopp dalt ned fra himmelen, i en ballong. Heldigvis gikk det pent for seg, der vi klamret oss til kurvkantene med lett knekk i knærne, forberedt på å gå overende.

– Den landingen var ikke verst, kommenterer Pawel. Nysgjerrige bønder, barn og voksne fra forbigående biler stimler sammen og prater i vei. Polen er slettes ikke bare skipsver , pølser og rødbeter.

En tur i det blå

Men la oss spole tilbake, til starten på ut ukten, og glemme bonden som ivrig forsøker å snakke til seg en aske vodka fordi vi landet på jordet hans. Vi er ikke engang sikre på om det er hans jorde.

– Hallo, er det dere som skal y ballong?

En brunøyd, smilende polakk dukker opp der vi står utenfor jernbanestasjonen i Sopot og venter. Vi har en avtale med Andrzej Rogowski, som driver eget ballong rma.

– Jeg heter Jaroslav og skal plukke dere opp. Andrzej sitter fast i tra kken, så vi skal møte ham utenfor byen.

Jarek, som han også kalles, har øyet ballong i 20 år og ble hektet etter første forsøk.

– Det er som å stå på en balkong, sier han i et forsøk på å forklare følelsen.

Ikke verre? tenker jeg. Og blir nesten litt skuet. Er det ikke mer?

Vi snegler oss av sted gjennom vårgrønn skog. Det er kø, og jeg drømmer meg bort, høyt til værs.

– Altså, om uhellet skulle være ute, vil du i verste fall brette beina, sier Jarek.

Jeg kommer raskt ned på jorda. Det måtte jo komme! Jarek forklarer meg at hvis lu en bokstavelig talt går ut av ballongen, så vil dens størrelse og tyngde hindre at vi faller rett ned, men at vi brekker noe, må vi altså regne med. Ja, ja – det kan man vel tåle!

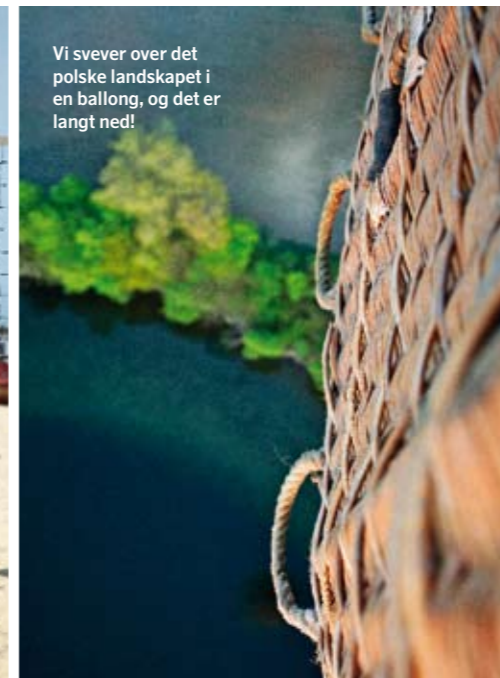
Sofitel Grand er et legendarisk hotell i Sopot. Hotellet ligger rett ved stranden og tilbyr spa og treningsmuligheter.

I vindens grep

Vi møter de andre på en rasteplass. Her sender ballongfører Andrzej opp en blå ballong for å sjekke vindforholdene. De ser ut til å være perfekte. Luftfartverket er varslet, slik at flyene ligger unna. Solen er i ferd med å tenke på rettetten når vi nner den perfekte grønne engen til å ta av fra. Vi får kjapt besøk av nysgjerrige barn og kyr.

Alle som er med på turen, har sine faste oppgaver, og på mindre enn 40 minutter er kurven hentet ned fra tilhengeren, ballongen rullet ut og i ferd med å fylles med lu fra en svær vindmaskin. Kjøtt vokser den fra ei slapp lle til en struttende kule. Så kan vi entre kurven, med fem om bord blir det temmelig intimt, men det føles desto tryggere.

Andrzej trykker inn håndtaket, og ammene freser og varmer lu a. Vi humper litt bortover engen, før vi stiger, og bakkemann Mateusz kutter ankerfestet. Det er ikke fritt for at angstkloa pirker litt idet vi tar av. Den neste timen legger vi skjebnen i vindens pust. >>

Vi svever over det polske landskapet i en ballong, og det er langt ned!

Polen og suppe er en uslåelig kombinasjon. Det er Polish Zur, av gjæret rug! Utrolig godt!

Vinden fører oss sakte av sted over De kasjubiske sjøene, som er dannet av istidens smeltevann. I 400 meters høyde ser vi hvordan bredden brått forsvinner i dypet.

En langsom ferd

Solen henger lavt over horisonten, og lyset omfavner oss mykt. Vi begynner vår langsomme ferd mot ukjent mål. Vinden fører oss sakte av sted over De kasjubiske sjøene, som er dannet av istidens smeltevann. I 400 meters høyde ser vi hvordan bredden brått forsvinner i dypet. Imellom ligger gårdene, omringet av jordene, som grønne og brune lappetepper. Et uferdig slott med sju spir dukker opp.

– Påbegynt av en rik teppeselger som gikk konkurs, sier Jaruslav.

Langt der nede ser vi en bonde som pløyer åkeren med hest. Vi hører ilter bjeing lenge før vi ser hunden som jager etter oss ute på et jorde. Vi går lavere, og vinker til folk. En liten gutt løper inn og henter resten av familien. Biler stanser på veiene, og førerne kommer ut. Jeg føler meg ovenpå! Den siste rest av skepsis forsvinner. Dette er magisk, vi yr i vår helt egen lille verden.

Så nærmer vi oss et skogholt, faretruende lavt. Andrzej kjører på med maks varmlu, klarer vi å komme over? Hjertet banker litt ekstra. Sakte vinner vi høyde og feier over furutrærne, nært nok til å plukke kongler. I en time siger vi frem over landskapet før vi altså nokså pent lander på et jorde.

Er det rart om vi er høye? Høye på lu, på utsikt, på sprudlevann. Vi har vært i himmelen, snart skal vi også til Hel.

Sommer i Sopot

Men først skal vi snuse på sommerstemningen i Sopot. Kystlinjen ved Østersjøen, mellom Kaliningrad i øst og Tyskland i vest, er den eneste Polen har. I enden av bukta skimtes skipsverene i Gdansk. En kort tog-tur, og du har historiske Gdansk innen rekkevidde. Men så lenge solen skinner, er Sopot stedet. Her er stemningen bedagelig og avslappet. Den signaliserer ferie. Og ganske raskt oppdager jeg at dagens polakker har andre ting fore enn å stå i kø for kål og løk – den tiden er for lengst forbi.

Sopot er et summende samlingspunkt for festløver, forretningsfolk og neredruer – og byr på det beste en soltilbeder kan håpe på: milevis med kritthvite

sandstrender. Her har folk feriert i godt over hundre år. Før huset byens sanatorier folk med tub og tæring, i dag har spa, strandliv og klubbscenen tatt over.

Blikkfanget i Sopot er en 500 meter lang trepir, som strekker seg ut i den grunne bukta som en forlengelse av gågaten – *Monte Cassino*. Trepiren, visstnok Nord-Europas lengste, er bred, solid og romantisk – og koster tre zloty å komme ut på. Akkurat denne dagen er skoleklassene i overvekt. Foran oss dupper et lite hav med røde luer, opp og ned. Skoleklassen yter utover, med høylutt snakking. En mann har atet helt ut på en av de hvite benkene, solen steker, og kroppen er allerede gyllen. Ved siden av sitter et par gamle damer og prater uanfektet sammen. At badebuksa er i minste laget velger de å overse.

Møtet med bølgene

Vi har kippet av oss skoene og vasser barbeint i vannkanten. Tærne graver seg ned i sanden, og fot-sålene blir glatte. Vi er ikke de eneste. Her rusler forretningsfolk med oppbrettet dressbukse og jakken slengt over skulderen. Det er pause i møtet deres. Et barn hylar frydefullt over endelig å kjenne vann. Her er joggere, ruslere, russere, skjellplukkerer og soltilbedere. De dumpe slagene fra volleyballspillerne høres overalt, for nettene står tett. Ved *Sopot Sailing Club*, som også har olympiske utøvere blant medlemmene, er det kursdag. Ungdommen tester vinden på brett, de minste kommer trekkende med Optimistjollene. Nå skal knøttene lære seg å mestre bølgene, havet og vinden. Vi blir stående å beundre de uredde smårollingene, før det er tid for lunsj.

Fersk lunsj

Vi stønner og slår oss lett på magene. Vi har mesket oss med en fersk, saigkveitelet. Den var akkurat passe stekt, med hvitt og fast skekjøtt. Tilbehør? En sitronbåt. Genialt enkelt og genialt godt, en liten fatøl, og måltidet er komplett. Vi er ikke alene, *Bar Przystań* er tydelig et populært sted. De lokale, fargerike skebåtene ligger rett nedenfor og sikrer fersk fangst hver dag. Mens de spreke studentene fra Gdansk fortsetter strandvolleyballtreningen, nner >>

Ballongen reiser seg som en fugl Fønix. Snart skal vi fly!

Vi står og betrakter kilometer på kilometer med hvit, innbydende sandstrand. Vi danser ned skråningen og må le. Den finkornete sanden lager knirkelyder under skoene våre – svusj, svusj.

Jeg en benk og slapper av ved siden av tre soltilbedere. De trauste damene har brettet opp buksene og sitter i BH-en og slikker sol. Bak ligger skøykeriene på rekke og rad. Herfra henter damene sin lunsj og spiser nyrøkt sk og ål med nørgene rett fra papirposen. Jeg kjenner solen prikke i ansiktet, sand som blåser over tærne, og hører bølgene som dovent skyller inn over stranden og vasker vekk alle bekymringer for et øyeblikk.

Blir du lei av strandlivet, hvis det i det hele tatt er mulig, så byr Sopot på mange andre muligheter. Selve bykjernen er liten. Hovedgaten Monte Cassino strekker seg fra toppen av bakken ved stasjonen og helt ned til stranden og piren. Her ligger butikker, kafeer og utesteder i en god blanding. Magda fra Gdynia forteller at svært mange ungdommer kommer fra Gdansk og Gdynia for å feste. Vi skjønner hvorfor – og kan nesten kjenne den tette stemningen i hete sommernetter, avkjølt av iskald vodka.

Kun én vei til Hel

Etter et par dager er vi klare for nye eventyr. Valget faller på Østersjøens erogene sone, halvøya Hel, som utgjør Gdansk-gulfens vestre arm, og ligner en erigert – ja, du vet!

Vi har leid sykler og er klare for fysisk fostring i polsk natur, med øynene åpne for alt.

– Hvor skal vi gå av?

Fotografen ser på kartet. Vi sitter på lokaltoget for å komme et stykke på vei, tilbake tar vi båt.

– Det må bli *Wladyslawowo* – det kuleste navnet blant stoppestedene!

Det er sol, lite vind, og vi har badetøy med. *Wladyslawowo* er et søvnløst, lite sted, men ifølge ryktene våkner stedet til liv midt på sommeren. Vi tråkler oss gjennom et boligområde og noen rundkjøringer, så er vi ute på selve halvøya. Den er ikke så bred: Her er akkurat plass til en sykkelsti, en bilvei, et jernbanespor, litt skog og en strandstripe. Innimellom har det kilt seg fast noen små byer. Det er stort sett rett frem og rett tilbake. Dette skulle alle klare, både liten og stor, blir vi enige om, mens vi kjenner Østersjøens bris om kinnene. Det går ikke

lange stunder før vi kommer til den første campingplassen. På østsiden mot Sopot og Gdansk er det campingmuligheter og windsurferskoler annen hver kilometer.

Polsk spesial

Vi bestemmer oss for å oppsøke den andre siden og se Østersjøen. Det er ikke noen stor ekspedisjon akkurat, for vi krysser bare jernbanelinjen der det er en port, og stamper oss over sandvullen.

På toppen kjenner jeg hårene reise seg på armene mine. Visst er det en litt kjølig trekk, men dette er for noe helt annet. Hvem kunne ant at Polen gjemte på en slik hemmelighet? Vi står og betrakter kilometer på kilometer med hvit, innbydende sandstrand. Vi danser ned skråningen og må le. Den finkornete sanden lager knirkelyder under skoene våre – *svusj, svusj*. Den trenger inn overalt og fremkaller gode minner uker etterpå. Snakk om å åpne himmelen! >>

Med SAS til Gdansk

Avganger: SAS flyr hver mandag, onsdag og fredag direkte mellom Oslo og Gdansk.

Pris: Billettpriser fra 680,- én vei ved bestilling på sas.no, inkludert skatter, avgifter og gebyr.

Bestilling: For bestilling og mer informasjon, se sas.no eller ring SAS Reisesenter på tlf. 05400.

EuroBonus Som EuroBonus-medlem opptjener du bonuspoeng på SAS' flyginger etter gjeldende vilkår. For fullstendig opptjenings- og uttakstabell, se sas.no

Vi tar forbehold om eventuelle endringer.

Sov og spis godt i Gdansk-gulven

Hotell Rezydent

Sopot, Plac Konstytucji 3 Maja 3, Sopot.
hotelrezydent.pl

Prisnivå: Fra ca. kr 1375,- i juli, august og september. Husdyr tillatt.

Luksushotell i art nouveau-stil 500 meter fra stranden. Spør om rom med balkong!

Sofitel Grand

St. Powstanców Warszawy 12/14,
orbis.pl

Prisnivå: Fra ca. kr 970,- i juli. Husdyr tillatt.
Sofitel Grand, bygget i 1927, er et legendarisk hotell i Sopot. Plasseringen ved stranden, rommene, spa-et, treningsavdelingen og restauranten kaller på luksusfølelsen. Skal du skjemme deg bort, så bor du her! Tilbyr rom tilpasset funksjonshemmede.

Villa Sedan

Ul. Pulaskiego 18/20, Sopot.
sedan.pl

Prisnivå: Fra ca. kr 700,- i juli, august og september. Husdyr tillatt.

Nok en ærverdig gammel villa med historie tilbake til 1880-tallet. Her er kjærligheten lagt i vakre art deco-detalljer. God stemning, og koselig restaurant. Pensjonatet ligger litt tilbaketrukket fra stranden.

Villa Eden

Ksiedza Kordeckiego 4/5, Sopot.
hotel-eden.com.pl

Prisnivå: Fra ca. kr 465,- i juli, august og september. Både hund og katt bor her fast, så dette er ikke noe for allergikere.

Det eldste hotellet i byen, oppført i 1912 av bestefaren til dagens eier. Etter 2. verdenskrig ble huset konfiskert og kom tilbake til familien i 1992. I dag er det et enklere pensjonat med mange originale detaljer og koselig atmosfære. NB! Aksepterer ikke kredittkort.

Villa Irena

ul.Chopina 36, Sopot.
pensjonat-irena.gda.pl

Prisnivå: Fra ca. kr 350,- i juli, august og september. Husdyr ikke tillatt.

En stor, renover villa fra 1906. Pensjonat med store og luftige, men enkle rom. Vakker spisesal med originalt interiør.

Aktiv ferie i Gdansk-gulven

Sykkelutleie hos Rowerownia

rowerownia.gda.pl

Utleie nede ved stranden i Sopot, like ved Przystan bar og restaurant.

Sykkel for ett døgn: Fra ca. kr 120,-.

Sykkel for én uke: Fra ca. kr 600,-.

Området mellom Gdansk og Hel er svært godt tilrettelagt for sykkelferie.

På ballongtur med Balloncharter

Andrzej Rogowski

Ul. Wiejska 5/5, Gdynia.

ballooncharter.pl

Prisnivå: Fra ca. kr 2500,-.

En av de mest magiske opplevelsene vi har hatt på lenge. En opplevelse familien aldri vil glemme. NB! Snakker dårlig engelsk på telefonen, be hotellet om å bestille for deg.

Solar Camping

solar-windsurfing.pl/2005

Sesong: Frem til 15. september.

Genial campingplass med et lite surfsamfunn ute på Hel. Ta med telt eller lei en campingvogn på campingen når du kommer frem!

Tilbyr også kurs innen både surf og seiling med båt.

Aquapark

Zamkowa Góra 3-5 Street, Sopot

aquaparksopot.pl

Dersom solen skulle svikte og ungene blir krakilske.

Spa og velvære i Sopot

Grand Spa

Sofitel Grand Sopot

orbis.pl

Tilbyr forskjellige behandlinger i splitter nytt anlegg. Deilig relax-sone med direkte utgang til hagen.

Zhong Hua Hotell

Al. Wojska Polskiego 1, Sopot.

hotelchinski.pl

At det ligger et kinesisk anlegg her nord i Polen er jo både litt rart og fantastisk! Kinesisk massasje tilbyr de også.

Hotell Rezydent

Plac Konstytucji 3, Maja 3, Sopot.

hotelrezydent.pl

Tilbyr et eget opplegg for spa og massasje.